

Advokatrådet

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K.

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLEF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 02-05-2005
J.NR.: 04-012602-04-0172
REF.: rmm

L132- om salærfastsættelse til parter med ansatte advokater

Advokatrådet skal herved anmode Folketingets Retsudvalg om at overveje hensigtsmæssigheden af den del af regeringens lovforslag til ændring af retsplejeloven (L 132), der vedrører domstolenes omkostningsfastsættelse i sager, hvor den vindende part er en organisation eller virksomhed, der under sagen har været repræsenteret af en advokat, der er ansat som medarbejder i virksomheden. Der henvises til lovforslagets bemærkninger pkt. 2.3.3.

Efter de gældende regler i retsplejeloven, skal den, der taber en retssag betale et beløb til sagens vinder til dækning af de udgifter, vinderen har haft i anledning af sagen. Betingelsen for, at taberen skal betale et beløb til dækning af vinderens advokatudgifter er, at vinderen har antaget en praktiserende advokat til at føre sagen for sig. I de tilfælde, hvor den vindende part har været repræsenteret ved en af sine medarbejdere, og dermed ikke har haft udgifter til ekstern advokatbistand, opnår vinderen derimod ikke fulde takstmæssige omkostninger. Dette er senest bekræftet ved Højesterets dom af 29. april 2004 (U2004.1947H). Dommen vedlægges.

Retsplejerådet har i den betænkning, der ligger til grund for det fremsatte lovforslag foreslået, at denne retstilstand opretholdes.

Justitsministeriet har imidlertid i bemærkningerne til lovforslaget pkt. 2.2.3 anført, at det forudsættes, at en part, der møder ved en advokat, der til daglig er ansat hos parten, i fremtiden skal have samme adgang til omkostningsdækning, hvis sagen vindes, som den part, der under sagen har været repræsenteret af en til lejligheden antaget praktiserende advokat.

Som anført af Retsplejerådet (betænkning 1436/2004 side 269) kan en organisation eller virksomhed i en vis forstand siges at have afholdt en udgift eller lidt et økonomisk tab, hvis en medarbejder anvender arbejdstid på en retssag, som arbejdsgiveren er part i. Tabet er imidlertid som anført af Retsplejerådet vanskeligt at opgøre, da det afhænger af, hvad medarbejderen ville have lavet, hvis der ikke havde

været en retssag, hvilket er et hypotetisk spørgsmål. Advokatrådet skal hertil yderligere bemærke, at den, der vælger at ansætte en advokat må antages blandt andet at lægge vægt på, at netop en advokat vil kunne give møde i retten og dermed nedbringe udgifterne til ekstern advokatbistand. Udgiften til den ansatte advokat må således antages allerede at være indregnet i driftsbudgettet, uanset om der senere viser sig at være et stort eller et lille antal retssager.

En gennemførelse af denne del af lovforslaget vil efter Advokatrådets opfattelse have den effekt, at virksomheder og organisationer, der har økonomisk mulighed for at ansætte advokater, nu får mulighed for et betydeligt tilskud hertil – og i nogle tilfælde endda vil kunne se en indtjeningsmæssig interesse heri. Dette ligger efter Advokatrådets opfattelse uden for formålet med retsplejelovens regler om omkostningsfastsættelse, som netop bygger på et princip om, at den vindende part skal have dækket rimelige omkostninger, men at parten ikke skal kunne have en direkte fortjeneste på at gennemføre sagen.

Den retsstilling, som foreslås af Retsplejerådet, og som Højesteret senere har fastslået som gældende ret, bør efter Advokatrådets opfattelse ikke ændres, medmindre der kan påvises et tungtvejende behov herfor.

Advokatrådet er forundret over, at ministeriet alene med henvisning til en hensigtsmæssighedsbegrundelse ønsker at tilsidesætte den vurdering, der er foretaget i Retsplejerådet og i Højesteret. Advokatrådet finder således i lighed med både Retsplejerådet og Højesterets praksis, at det netop ikke er hensigtsmæssigt at ligestille udgifter til ansatte advokater med udgifter til antagne privatpraktiserende advokater, men at det tværtimod vil føre til en urimelig overdækning, som den tabende part skal bære udgifterne til. De faste udgifter, der er forbundet med at drive en advokatvirksomhed dækkes ind gennem salærfastsættelse i den enkelte sag. Dette gælder ikke for en virksomhed eller organisation, idet de faste driftsudgifter dækkes af den primære drift i virksomheden eller organisationen. Såfremt en part, der møder ved sin ansatte advokat derfor opnår fuld takstmæssig omkostningsdækning, bliver der i realiteten tale om en overdækning, og dermed i realiteten en direkte indtægt for den pågældende virksomhed eller organisation.

Advokatrådet skal på den baggrund opfordre Folketingets Retsudvalg til at foranledige lovforslaget ændret, så det følger de anbefalinger, som regeringens eget sagkyndige organ, Retsplejerådet, har fremsat i betænkning 1436/2004.

Med venlig hilsen

Henrik Rothe

Part, der mødte ved en ansat, der var advokat, var ikke berettiget til at få tilkendt sagsomkostninger i overensstemmelse med de vejledende takster for udgifter til advokatsalær.

I to inkassosager, der var anlagt af virksomheden V, var V repræsenteret af en ansat A, der var advokat. Byretten afsagde udeblivelsesdom i begge sager, men tillagde alene V sagsomkostninger svarende til retsafgiften. Landsretten omgjorde omkostningsafgørelserne og tillagde V skønsmæssigt 2/3 af de takstmæssige salærer. Højesteret udtalte, at V ikke havde afholdt nogen »udgift til advokatsalær«, men under sagen været repræsenteret af en ansat, jf. retsplejelovens § 260, stk. 2, 2. led. At A havde haft beskikkelse som advokat, kunne ikke begrunde, at der tilkendtes V sagsomkostninger under hensyntagen til størrelsen af det advokatsalær, der efter landsretspræsidenternes vejledende satser ville være blevet fastsat, hvis der havde været afholdt en udgift til advokatsalær. V skulle derfor tilkendes

<1948>

sagsomkostninger på samme måde som andre selvmødere, hvorfor Højesteret stadfæstede byrettens omkostningsafgørelser.[1]

H.K. 29. april 2004 i sag 557/2003

F. Salling A/S Aarhus (selv) mod B.

Østre Landsrets kendelse 21. august 2003 (15. afd.)

(Kallehauge, Black, B.O. Jespersen).

Ved Holbæk Rets domme af 13. januar 2003 blev det i to sager anlagt af F. Salling A/S Aarhus mod B - - - bestemt, at B skulle betale selskabet henholdsvis 22.800,38 kr. og 18.271,14 kr. Dommene blev afsagt som udeblivelsesdomme i medfør af retsplejelovens § 354, stk. 6, idet B ikke havde svaret i sagen.

Ved dommene blev det samtidig bestemt, at B skulle betale sagsomkostninger til F. Salling A/S Aarhus udgørende alene den retsafgift, der var betalt i hver af sagerne, henholdsvis 840 kr. og 750 kr.

F. Salling A/S Aarhus har med Procesbevillingsnævnets tilladelse kæret dommene for så vidt angår disse bestemmelser om sagsomkostninger med påstand om, at der tilkendes selskabet sædvanlige sagsomkostninger på henholdsvis 2.570 kr. og 2.420 kr., idet stævningerne er indgivet af en advokat.

Dommene i Holbæk har i forbindelse med kæremålene fastholdt de truffne afgørelser og udtalt, at sagsøgeren har anlagt sagerne i eget navn, og at den formulering og opstilling af stævninger, der er anvendt, ikke tilstrækkelig klart angiver, at sagen er overgået til en advokat.

Det fremgår, at stævningerne er udfærdiget på blanketter hidrørende fra Dansk Supermarked Administration A/S, og at sagsøgeren er angivet som F. Salling A/S Aarhus.

Stævningerne er underskrevet:

»Dansk Supermarked Administration A/S

JENS OPSTRUP

Advokat (L)«

A har ikke udtalt sig i anledning af kæremålet.

Københavns Byret og Retten i Århus har over for landsretten oplyst, at der ved afsigelse af udeblivelsesdomme tilkendes sagsøgeren sædvanlige sagsomkostninger efter landsretspræsidenternes takster, når sagsøgeren er repræsenteret af en advokat, også i de tilfælde, hvor advokaten er ansat hos sagsøgeren.

Landsrettens begrundelse og resultat.

De vejledende salærtakster, som domstolene følger, bygger bl.a. på de omkostninger, som praktiserende advokater må afholde for at udøve deres liberale erhverv som selvstændigt erhvervsdrivende. En ansat advokat er i modsætning hertil ansat af kreditor på mere eller mindre funktionærlignende vilkår, og hverken advokaten eller hans arbejdsgiver kan antages at måtte afholde tilsvarende omkostninger til husleje, kontorhold, sekretærbistand m.v.

Hvis sagsomkostninger i overensstemmelse med hidtidig praksis, jævner de afgørelser, der tidligere er blevet truffet af Østre Landsret, Ufr 1993.350 Ø, Ufr 1996.832 Ø og Østre Landsrets utrykte kendelse af 13. august 1996 (nr. B-1602-96), fastsættes til samme beløb til ansatte advokater som til advokater med egen praksis, er dette ikke udtryk for ligestilling, men ensartet behandling af sagsbehandling, som udøves under helt forskellige vilkår.

Advokatsalærerne i sager som de foreliggende bør derfor fastsættes til et mindre beløb, der skønsmæssigt findes at burde udgøre 2/3 af de sædvanlige salærer.

Som følge heraf fastsættes sagsomkostningerne som anført nedenfor.

- - -

Højesterets kendelse.

Afgørelser i tidligere instanser

I tidligere instanser er afsagt domme af Retten i Holbæk den 13. januar 2003 og kendelse for så vidt angår dommenes bestemmelser om sagsomkostninger af Østre Landsrets 15. afdeling den 21. august 2003. Procesbevillingsnævnet har den 4. december 2003 meddelt tilladelse til kære til Højesteret af landsrettens kendelse.

Dommere

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Per Sørensen, Børge Dahl og Poul Søgaard.

Påstande

Kærende, F. Salling A/S Aarhus, har gentaget sin påstand.

Indkærede, B, har ikke udtalt sig i anledning af kæresagen.

Anbringender

Salling har anført, at Salling for byretten var repræsenteret af en i virksomheden ansat advokat, hvorfor der skal tilkendes sagsomkostninger i overensstemmelse med landsretspræsidenternes vejledende takster. Salling har de samme omkostninger til en ansat advokat som praktiserende advokater. Der er ikke i retsplejeloven hjemmel til at gøre forskel mellem virksomheders ansatte »husadvokater« og »selvstændigt praktiserende advokater«. »Husadvokater« er omfattet af retsplejelovens § 260, stk. 2, første led, og ikke af retsplejelovens § 260, stk. 2, andet led, da en af »husadvokatens« opgaver

<1949>

blandt andet er at møde for retten. Der er ikke i retsplejelovens § 312, stk. 2, 4. pkt., noget grundlag for at lade advokatudgift indgå med reduceret takst, når en virksomhed er repræsenteret af en ansat »husadvokat«.

Højesterets begrundelse og resultat

Efter retsplejelovens § 312 skal den tabende part i almindelighed »erstatte modparten de ham ved retssagen påførte udgifter«, jf. stk. 1. Sagsomkostningsbeløbet fastsættes »under ét til en rund sum, således at udgift til advokatsalær erstattes med et passende beløb«.

Salling har ikke afholdt nogen »udgift til advokatsalær«, men under sagen været repræsenteret af en ansat, jf. § 260, stk. 2, andet led. At denne ansatte har beskikkelse som advokat, kan herefter ikke begrunde, at der tilkendes Salling sagsomkostninger under hensyntagen til størrelsen af det advokatsalær, der efter landsretspræsidenternes vejledende satser ville være blevet fastsat, hvis der havde været afholdt en udgift til advokatsalær. Salling skal således tilkendes sagsomkostninger i de to sager på samme måde som andre selvmødere. Som selvmødende

virksomhed kan Salling derfor ikke gøre krav på betaling for det arbejde, virksomhedens egne ansatte har udført i sagen, men alene blive tilkendt et beløb som kompensation for den tid, den pågældende medarbejder har anvendt til deltagelse i retsmøder.

I de foreliggende sager, hvor der ikke har været afholdt retsmøder, har Salling herefter i sagsomkostninger kun krav på dækning af de betalte retsafgiftsbeløb. Højesteret stadfæster derfor byrettens sagsomkostningsafgørelser.

Thi bestemmes:

Byrettens sagsomkostningsbestemmelser stadfæstes.

1. U 1986.320 H, U 1993.350/2 Ø, U 1996.832 Ø, bet. 1436/2004, s. 266ff, 426f og 444, Gomard: Civilprocessen 5. udg. (2000) s. 587, Opstrup i Advokaten 1994, s. 108, Bass Johansen i Advokaten, 1994 s. 173 og 230.

Part, der mødte ved en ansat, der var advokat, var ikke berettiget til at få tilkendt sagsomkostninger i overensstemmelse med de vejledende takster for udgifter til advokatsalær.

I to inkassosager, der var anlagt af virksomheden V, var V repræsenteret af en ansat A, der var advokat. Byretten afsagde udeblivelsesdom i begge sager, men tillagde alene V sagsomkostninger svarende til retsafgiften. Landsretten omgjorde omkostningsafgørelserne og tillagde V skønsmæssigt 2/3 af de takstmæssige salærer. Højesteret udtalte, at V ikke havde afholdt nogen »udgift til advokatsalær«, men under sagen været repræsenteret af en ansat, jf. retsplejelovens § 260, stk. 2, 2. led. At A havde haft beskikkelse som advokat, kunne ikke begrunde, at der tilkendtes V sagsomkostninger under hensyntagen til størrelsen af det advokatsalær, der efter landsretspræsidenternes vejledende satser ville være blevet fastsat, hvis der havde været afholdt en udgift til advokatsalær. V skulle derfor tilkendes

<1948>

sagsomkostninger på samme måde som andre selvmødere, hvorfor Højesteret stadfæstede byrettens omkostningsafgørelser.[1]

H.K. 29. april 2004 i sag 557/2003

F. Salling A/S Aarhus (selv)
mod
B.

Østre Landsrets kendelse 21. august 2003 (15. afd.)
(Kallehauge, Black, B.O. Jespersen).

Ved Holbæk Rets domme af 13. januar 2003 blev det i to sager anlagt af F. Salling A/S Aarhus mod B - - - bestemt, at B skulle betale selskabet henholdsvis 22.800,38 kr. og 18.271,14 kr. Dommene blev afsagt som udeblivelsesdomme i medfør af retsplejelovens § 354, stk. 6, idet B ikke havde svaret i sagen.

Ved dommene blev det samtidig bestemt, at B skulle betale sagsomkostninger til F. Salling A/S Aarhus udgørende alene den retsafgift, der var betalt i hver af sagerne, henholdsvis 840 kr. og 750 kr.

F. Salling A/S Aarhus har med Procesbevillingsnævnets tilladelse kært dommene for så vidt angår disse bestemmelser om sagsomkostninger med påstand om, at der tilkendes selskabet sædvanlige sagsomkostninger på henholdsvis 2.570 kr. og 2.420 kr., idet stævningerne er indgivet af en advokat.

Dommeren i Holbæk har i forbindelse med kæremålene fastholdt de trufne afgørelser og udtalt, at sagsøgeren har anlagt sagerne i eget navn, og at den formulering og opsætning af stævninger, der er anvendt, ikke tilstrækkelig klart angiver, at sagen er overgået til en advokat.

Det fremgår, at stævningerne er udfærdiget på blanketter hidrørende fra Dansk Supermarked Administration A/S, og at sagsøgeren er angivet som F. Salling A/S Aarhus.

Stævningerne er underskrevet:

»Dansk Supermarked Administration A/S

JENS OPSTRUP

Advokat (L)«

A har ikke udtalt sig i anledning af kæremålet.

Københavns Byret og Retten i Århus har over for landsretten oplyst, at der ved afsigelse af udeblivelsesdomme tilkendes sagsøgeren sædvanlige sagsomkostninger efter landsretspræsidenternes takster, når sagsøgeren er repræsenteret af en advokat, også i de tilfælde, hvor advokaten er ansat hos sagsøgeren.

Landsrettens begrundelse og resultat.

De vejledende salærtakster, som domstolene følger, bygger bl.a. på de omkostninger, som praktiserende advokater må afholde for at udøve deres liberale erhverv som selvstændigt erhvervsdrivende. En ansat advokat er i modsætning hertil ansat af kreditor på mere eller mindre funktionærlignende vilkår, og hverken advokaten eller hans arbejdsgiver kan antages at måtte afholde tilsvarende omkostninger til husleje, kontorhold, sekretærbistand m.v.

Hvis sagsomkostninger i overensstemmelse med hidtidig praksis, jævnfør de afgørelser, der tidligere er blevet truffet af Østre Landsret, Ufr 1993.350 Ø, Ufr 1996.832 Ø og Østre Landsrets utrykte kendelse af 13. august 1996 (nr. B-1602-96), fastsættes til samme beløb til ansatte advokater som til advokater med egen praksis, er dette ikke udtryk for ligestilling, men ensartet behandling af sagsbehandling, som udøves under helt forskellige vilkår.

Advokatsalærerne i sager som de foreliggende bør derfor fastsættes til et mindre beløb, der skønsmæssigt findes at burde udgøre 2/3 af de sædvanlige salærer.

Som følge heraf fastsættes sagsomkostningerne som anført nedenfor.

- - -

Højesterets kendelse.

Afgørelser i tidligere instanser

I tidligere instanser er afsagt domme af Retten i Holbæk den 13. januar 2003 og kendelse for så vidt angår dommernes bestemmelser om sagsomkostninger af Østre Landsrets 15. afdeling den 21. august 2003. Procesbevillingsnævnet har den 4. december 2003 meddelt tilladelse til kære til Højesteret af landsrettens kendelse.

Dommere

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Per Sørensen, Børge Dahl og Poul Søgaard.

Påstande

Kærende, F. Salling A/S Aarhus, har gentaget sin påstand.

Indkærede, B, har ikke udtalt sig i anledning af kæresagen.

Anbringender

Salling har anført, at Salling for byretten var repræsenteret af en i virksomheden ansat advokat, hvorfor der skal tilkendes sagsomkostninger i overensstemmelse med landsretspræsidenternes vejledende takster. Salling har de samme omkostninger til en ansat advokat som praktiserende advokater. Der er ikke i retsplejeloven hjemmel til at gøre forskel mellem virksomheders ansatte »husadvokater« og »selvstændigt praktiserende advokater«. »Husadvokater« er omfattet af retsplejelovens § 260, stk. 2, første led, og ikke af retsplejelovens § 260, stk. 2, andet led, da en af »husadvokatens« opgaver

<1949>

blandt andet er at møde for retten. Der er ikke i retsplejelovens § 312, stk. 2, 4. pkt., noget grundlag for at lade advokatudgift indgå med reduceret takst, når en virksomhed er repræsenteret af en ansat »husadvokat«.

Højesterets begrundelse og resultat

Efter retsplejelovens § 312 skal den tabende part i almindelighed »erstatte modparten de ham ved retssagen påførte udgifter«, jf. stk. 1. Sagsomkostningsbeløbet fastsættes »under ét til en rund sum, således at udgift til advokatsalær erstattes med et passende beløb«.

Salling har ikke afholdt nogen »udgift til advokatsalær«, men under sagen været repræsenteret af en ansat, jf. § 260, stk. 2, andet led. At denne ansatte har beskikkelse som advokat, kan herefter ikke begrunde, at der tilkendes Salling sagsomkostninger under hensyntagen til størrelsen af det advokatsalær, der efter landsretspræsidenternes vejledende satser ville være blevet fastsat, hvis der havde været afholdt en udgift til advokatsalær. Salling skal således tilkendes sagsomkostninger i de to sager på samme måde som andre selvmødere. Som selvmødende

virksomhed kan Salling derfor ikke gøre krav på betaling for det arbejde, virksomhedens egne ansatte har udført i sagen, men alene blive tilkendt et beløb som kompensation for den tid, den pågældende medarbejder har anvendt til deltagelse i retsmøder.

I de foreliggende sager, hvor der ikke har været afholdt retsmøder, har Salling herefter i sagsomkostninger kun krav på dækning af de betalte retsafgiftsbeløb. Højesteret stadfæster derfor byrettens sagsomkostningsafgørelser.

Thi bestemmes:

Byrettens sagsomkostningsbestemmelser stadfæstes.

1. U 1986.320 II, U 1993.350/2 Ø, U 1996.832 Ø, bet. 1436/2004, s. 266ff, 426f og 444. Gomard: Civilprocessen 5. udg. (2000) s. 587, Opstrup i Advokaten 1994, s. 108, Bass Johansen i Advokaten, 1994 s. 173 og 230.